

ÅRSPLAN FOR HAMNVIK BARNEHAGE 2020/2021

«Med stjerner i øynene og skrubbsår på kneet. En plass for søster og bror, en plass for å leke og vokse seg stor»

VELKOMMEN TIL ET NYTT BARNEHAGEÅR

Det er en stor glede for oss å ønske både barn og foreldre hjertelig velkommen til vår flotte barnehage.

Vi håper du vil få god nytte av denne årsplanen gjennom barnehageåret. På mykid.no vil der ligge utfyllende informasjon på kalenderen og månedsbrev publiseres i slutten av måneden hver måned. Månedsbrevene vil inneholde evalueringer fra forrige måned og vil hele tiden vise hvordan hver avdeling jobber opp mot føringer fra Rammeplanen.

Vi håper alle føler seg godt mottatt i Hamnvik barnehage og vi jobber for at ditt barn skal trives og ha en trygg hverdag hos oss.

Viktige telefonnummer:

Styrer: 90 02 68 39

Blekkspruten: 90 98 65 15

Kråkebollen: 90 02 80 67

Krabben: 90 03 25 43

HAMNVIK BARNEHAGE

e-postadr: sandra.bertinussen@ibestad.kommune.no

Sandra Bertinussen   styrer   100%

Blekkspruten

Svein Halvard Steen   Ped.leder   100%

svein.halvard.steen@ibestad.kommune.no

Hanne Meyer   Assistent   100%

Beate Kiil Karlsen   Fagarbeider   90%

Trine-Lise Edvardsen   Assistent   20%

Kråkebollen

Line Margrethe Dons   Ped.leder   100%

line.margrethe.dons@ibestad.kommune.no

Karin M. Johansen   Fagarbeider   80%

Aireen K. Frantzen Jacobsen   Fagarbeider   100%

Trine-Lise Edvardsen   Assistent   20%

Krabben

Vidar Lindgård   Ped.leder   100%

vidar.lindgard@ibestad.kommune.no

Tom Anton Marthinsen   Fagarbeider   100%

Susanne Kofoed   Fagarbeider   100%

Faste vikarer

Sylvia Joel

Line Therese Ekman

Silje Olsen Grødhall

Stine-Lise Lind Jensen

Merete Messinger

Husk: Merk alt tøy, matboks, drikkeflaske og annet utstyr, så blir det lettere å finne det 😊

INFORMASJON ANGÅENDE KORONA I BARNEHAGEN

Barnehagen starter høsten på gult nivå. Liten endring fra før sommeren er at vi nå har full åpningstid, 0700 - 1615, eller 0630 for de som har søkt om det. Vi er også tilbake til at barnehagen har kost gjennom dagen, som før koronaen. Barna har med matpakke til frokost, de andre måltidene fikser barnehagen.

Foreldre kan fortsatt bare komme inn i garderoben å levere og hente barna. Veldig viktig at alle vasker hendene eller spriter dem før man går inn i garderoben.

Barnehagen følger til enhver tid de retningslinjer, råd og veiledninger som kommer fra sentrale myndigheter og udir. Det vil si at noen av de gjøremål eller aktiviteter nevnt i årsplanen ikke vil bli gjennomført i disse dager, men dette vil endre seg ved en nivåendring.

Vi har stengt for alle besøkende, men foretar fortløpende vurderinger ved eventuelle tjenstlige oppgaver som må og skal gjennomføres.

De neste 3-4 ukene er da man får se hva sommeren eventuelt har bragt med seg av smitte.

Barnehagens personale består av flere som selv er i risikogrupper og som har familie i risikogruppe. Dette er med på å gjøre oss i en noe sårbar posisjon. Ibestad er et lite samfunn, og her er ikke så veldig mange vikarer å ta av, samt at vi deler flere vikarer med både skole, SFO og HSO. Her vil hele tiden tas nødvendige forholdsregler for å ha det så forutsigbart og stabilt som mulig.

Dere vil holdes løpende orientert om eventuelle endringer. En endring fra gult til rødt vil kunne gå raskt, mens en endring fra gult til grønt vil skje gradvis og kunne planlegges.

Barnehagen har laget en handlingsplan som hele tiden vil evalueres og endres ut fra risikoen i samfunnet.

Pr. skrivende stund planlegger vi foreldremøter avdelingsvis og med invitasjon til 1 forelder pr familie eller barn. Skulle situasjonen i Ibestad endre seg noe kan det hende møtene avvikles på Teams.

Vi har planlagt foreldrekaffe i forbindelse med blant annet Lucia, men her kan skje endringer underveis, så vi vil holde dere oppdatert.

OM ÅRSPLANEN

Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis.

Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. «Rammeplan for barnehagen s.37»

Rammeplan for barnehagen er retningsgivende for det pedagogiske innholdet. Barnehagens mål og aktiviteter knyttes opp mot rammeplanens føringer, lokale rammer og satsingsområder, sammen med våre verdier. Vi utarbeider periodeplaner som beskriver hvordan vi arbeider konkret med årsplanen.

Arbeidet ledes av styrer og avdelingenes pedagogiske ledere i samarbeid med øvrig personale.

Årsplanen bygger på: Barnehageloven, Rammeplanen med temahefter, stortingsmeldinger og vedtektene for de kommunale barnehagene i Ibestad. Årsplanen trekker frem en del hovedlinjer for mål og innhold i barnehagen. Personalet bruker planen som et arbeidsredskap i den videre planleggingen i barnehagen. Månedsplanen for avdelingene vil være det som konkretiserer og forteller hva vi til enhver tid jobber med.

Årsplanen skal gi barnehagens eier, foreldre/foresatte, samarbeidspartnere og andre interesserte konkret informasjon om barnehagens pedagogiske innhold og metoder. Barnehageloven ble revidert og ny lov trådte i kraft 01.08.2016, mens rammeplanen for barnehagen ble endret og trådte i kraft 01.08.17. I rammeplanen står det helt konkret hva det forventes at en årsplan skal inneholde.

PRAKTISK INFORMASJON

Vi har 3 avdelinger i Hamnvik barnehage. En avdeling for barn mellom 1 - 2 år, Krabben, en avdeling for barna 2 - 3 år, Kråkebollen og en avdeling for barn 3 - 6 år, Blekkspruten.

Åpningstider/Fridager

* Mandag til fredag kl 0700 - 1615. Ved søknad med turnus til grunn kan man få utvidet åpningstid fra 0630.

* Barnehagens ansatte skal låse dørene klokken 1615 og barn og foreldre skal derfor være ute av barnehagen til denne tiden.

* Barnehagen har stengt alle røde dager, samt julaften og nyttårsaften. Onsdag før skjærtorsdag stenger barnehagen kl. 12.00. Barnehagen vil ha 5 planleggingsdager der barnehagen holder stengt. Disse regnes som barnas «5. ferieuke» og kan dermed ikke tas ut som enkeltferiedager.

* Alle barn er pålagt å ha 4 uker ferie i løpet av barnehageåret, der 3 av ukene skal tas sammenhengende.

* Barnehagen SKAL ha beskjed dersom det er andre enn foreldrene som henter barna.

* Vi skal ha beskjed dersom barnet ikke kommer i barnehagen.

Mat

* Foreldrene betaler kost etter selvkost prinsippet i barnehagene i Ibestad.

* Vi har varmmat en gang i uka pr. avdeling.

* Vi har egen bursdagsmeny barna velger fra ved feiring av bursdager.

* Barna har med matpakke med frokost. Vi ordner 2 måltider pr. dag. Lunsj og lett mat klokken 14.00 (Knekkebrød, yoghurt, vafler, sveler, frukt osv..).

* Vi tilstreber å lage mest mulig mat, med rene råvarer, fra bunnen av. Vi ønsker å ha et allsidig kosthold med mye frukt og grønt

Kjernetid: Fra 0930 - 14.00 ønsker vi at alle barna skal være tilstede i barnehagen. På denne måten får vi ro rundt de viktigste fellesaktivitetene i løpet av dagen. Dersom ditt barn kommer etter kl 0930 MÅ vi få beskjed om det.

SKOLE- OG BARNEHAGERUTE 2020/2021

Oppvekstleder har vedtatt følgende skolerute for skoleåret/barnehageåret 2020/2021. Vedtaket er gjort i henhold til delegasjonsreglementet for Ibestad kommune.

HØST 2020:

Måned	Fridager m.m	Ant.skoledager
August	Skolestart mandag 17.08	11
September		22
Oktober	Elev fri: On 7., to 8. og fre 9.	19
November	Elev fri mandag 16 og tirsdag 17.11	19
Desember	Siste skoledag før jul fredag 18.12	14
	Sum dager høsthalvåret	85

VÅR 2021:

Måned	Fridager m.m.	Ant. Skoledager
Januar	Skolestart mandag 4.01.21	20
Februar	Mandag 22.02 – fredag 26.02	15
Mars	Påskeferie mandag 29.03 -	20
April	Påskeferie – mandag 5.04	19
Mai	13.05, 14.05, 17.05 og 24.05	17
Juni	Siste skoledag fredag 18.06	14
	Sum skoledager vårhalvåret	105
	Til sammen	190

Barnehagene har planleggingsdager høst 2020: Fredag 14.08. og mandag 17.08, og mandag 16.11

Planleggingsdager vår 2021: Mandag 4.1. og fredag 14.05

Humor er den korteste avstanden mellom to mennesker.

MÅLSETTING

Barnehagens hovedsatsningsområde: Relasjonskompetanse med fokus på språk, vennskap og deltakelse.

Kunnskapsdepartementet har utarbeidet en kompetansestrategi for fremtidens barnehage for perioden 2018-2022. Målet med strategien er å sikre alle barn et barnehagetilbud av høy kvalitet.

Region Sør-Troms har valgt det nasjonale satsningsområde *et inkluderende miljø for omsorg, lek, læring og danning*. Dette arbeidet skal bidra til å heve kompetanse for å skape et støttende miljø for alle i barnehagen. Region Sør-Troms ønsker å jobbe med relasjonens betydning for kvaliteten på barnehagetilbudet. Utviklingsarbeidet har fått overskriften *Ansattes relasjonskompetanse for den inkluderende barnehagen*.

Hamnvik barnehage valgte ta utgangspunkt i foreldreundersøkelsen utført høst 2019. En noe lav score på hvordan foreldrene opplever bringe- og hentesituasjonen for deres barn hos oss, ble bakgrunn for et ønske om utviklingsarbeid med mål om å styrke dette møtet mellom personalet og barn/foreldre.

Barnehagen skal møte det enkelte individs behov for trygghet, omsorg, tilhørighet og annerkjennelse, og er noen av verdiene som skal gjenspeiles i barnehagehverdagen. (Rammeplanen s. 7)

Relasjonskompetanse kan defineres som de ferdigheter, evner, kunnskaper og holdninger som etablerer, utvikler, reparerer og vedlikeholder relasjonen mellom mennesker. Dette er en grunnleggende kompetanse for hele vår tilværelse, og viktig i møte med andre mennesker. Denne kompetansen er særlig viktig for samarbeid, læring og arbeidsmiljø, og er blant annet en viktig faktor for å kunne skape en god barnehage hvor hvert enkelt individ blir forstått og møtt i positive samspill med hverandre. Når en skal utvikle relasjonskompetanse må en først opparbeide tillit, noe som gradvis bygges opp gjennom gjensidig respekt, trygghet og omsorg.

For å få dette til er vi opptatt av å møte hvert enkelt individ i vår barnehage med åpenhet og interesse, samt møte barna på deres individuelle forutsetninger. Personalet skal ha et glødende engasjement i møte med barna, og slik kunne fange opp de verbale- og nonverbale signalene barna gir oss for å kunne bygge tillit og relasjoner med hvert enkelt barn.

Ved å fokusere på relasjonskompetanse i arbeidet med barn, bidrar vi i Hamnvik barnehage til:

- Alle barn blir sett, anerkjent, hørt og forstått
- En opplevelse av likeverdighet, trivsel og psykisk styrke
- At foreldre kan oppleve ivaretagelse og et godt samarbeid til barnets beste

VENNSKAP OG DELTAKELSE

Vennskap og deltakelse går ut på å omsette formålsparagrafen i det praktiske arbeidet i barnehagen. Førskolealderen er en læringsintensiv periode i barns liv. Grunnlaget for **deltakelse** i sosiale fellesskap, for **vennskap** og for videre utvikling og læring blir lagt i de tidlige barneår. Å få delta i lek og å få venner er grunnlaget for barns trivsel og meningsskaping i barnehagen. I samhandling med andre legges grunnlaget for både læring og for utvikling av sosial kompetanse. På den andre siden kan makt og utestenging i leken hindre vennskap og gode relasjoner. Barns aktivitet, engasjement og deltakelse i barnehagens fellesskap og aktiviteter gir barna kunnskap om verden og seg selv. Dette forutsetter et miljø for lek og læring som gir mening for alle barn med deres ulike forutsetninger og bakgrunn.

Tidlige erfaringer med jevnaldrende har stor betydning for barns samspillsferdigheter og gjør barnehagen til en viktig arena for sosial utvikling, læring og etablering av vennskap. Sosial kompetanse handler om å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner.

Rammeplanen og lovverk sier tydelig at barnehagen har en viktig rolle i dannelsesløpet til barn, også utover deres tid i barnehagen. Erfaringsbakgrunnen i småbarnsalder ligger til grunn for barnas videre personlighetsutvikling, og det er i denne alderen barna kan justere atferd og lære positiv samhandling med andre. Sosial kompetanse er vesentlig for å motvirke utvikling av problematferd som diskriminering og mobbing.

Danning er en livslang prosess som foregår i samhandling med andre mennesker og ved at vi får kunnskap om omverdenen, andre mennesker og oss selv. Danning, identitet tilhørighet henger sammen. Opplevelsen av samspillet med andre påvirker hvordan en oppfatter seg selv, og legger også grunnlaget for hvordan en opplever tilhørighet. Vi i barnehagen skal tilby et allsidig læringsmiljø, vi skal være en helsefremmende og forebyggende institusjon som skal utjevne forskjeller og forebygge mobbing og diskriminering - barnehagens samfunnsmandat.

Handlinger, tanker og følelser må kunne styres for å kunne fungere i en gruppe. Vi ønsker å skape og videreutvikle et godt miljø med selvstendige, trygge og glade barn - barn som tør å ta vare på sin egen individualitet. Leken og relasjoner mellom barn/barn og barn/voksen har stor verdi for læring og opplevelse av glede, trivsel og mestring. Vi har kontinuerlig arbeid med fokus på vennskap, sosial kompetanse og empati. Alle må kunne omgås ulike mennesker, akseptere ulikheter og forholde seg til mennesker som tenker forskjellig fra seg selv.

Vennskap og gode relasjoner mellom barn/barn og barn/voksen har stor verdi for læring og opplevelse av glede, trivsel og mestring. Samspillet og relasjonene i barnehagehverdagen, er altså avgjørende for hva et barn i praksis lærer om seg selv, kunnskapsområder og om andre mennesker!

Sosial kompetanse er gitt et innhold som både fokuserer på at barna skal tilpasse seg ulike situasjoner samtidig som deres initiativ, medvirkning og medbestemmelse sikres.

Gjennom empati og rolletaking legges det vekt på at barna viser innlevelse i de andres følelser, tanker og perspektiver, og prososial atferd handler om å hjelpe, oppmuntre, dele med hverandre, være omtenksum og vise omsorg. Selvkontroll fokuserer på å vente på tur, bidra til kompromisser, innordne seg felles avgjørelser, og å takle konflikter.

Selvhevdelse retter søkelyset mot å kunne hevde seg selv og egne meninger på en grei måte, tørre å stå imot gruppepress og ta initiativ til, eller bli med på, lek og samtaler som allerede er i gang. Lek, glede og humor handler om leke ferdigheter som å kunne skille lek fra annen aktivitet, tolke lekesignaler, og å kunne la seg rive med og føle glede, spøke og ha det moro. Arbeidet for å oppnå et godt oppvekstmiljø krever en kontinuerlig innsats. Rutiner, arbeidsmåter, kunnskaper og holdninger er avgjørende for arbeidet mot mobbing.

Språk

Barnehagen skal være bevisst på at **kommunikasjon og språk** påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening.

Språkstimulering er en av barnehagens viktige oppgaver, og barna skal møte og være del av et rikt og variert språkmiljø der. Språklig kompetanse er avgjørende for å kunne kommunisere med andre, delta i lek og ha medinnflytelse i hverdagen. Arbeidet med å støtte barnas språktilegnelse er en sentral del av barnehagedagen. Barna lærer best når de deltar aktivt og får bruke språket sammen med andre. Derfor er det viktig å legge til rette for barnas språkbruk i meningsfulle sammenhenger.

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.

I barnehagen skal barna få mulighet til å erfare ulike formidlingsmåter av tekster og fortellinger, som kilde til estetiske opplevelser, kunnskap, refleksjon og møter med språk og kultur. Personalet skal invitere til utforskning av både muntlige språk og skriftspråk. (Rammeplan 2017)

I barnehagen skal vi bidra til at barna lærer å uttrykke sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter. Barna skal bruke språket til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter. Vi leker med rim, rytme, lyder og ord, og barna opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale.

Alle voksne som jobber i barnehagen, er bevisste i sin rolle som gode språkmodeller.

TEGN TIL TALE

I barnehagen er vi opptatt av å ha en positiv holdning til tegn. Tegnene skal være som en støtte og hjelp når vi uttrykker oss. For de aller fleste vil det verbale språket etter hvert utvikles, og behovet for tegn faller naturlig vekk. Å bruke tegn til tale forenkler innlæringa av ord, slik at barna kan begynne å uttrykke seg og kommunisere.

Tegnene gjør språkets struktur tydeligere for barn, som da raskere vil forstå og selv etter hvert bli forstått ved bruk av tegn til tale. Ofte blir de voksne mer tydelig og konkret i formidlingen når de bruker tegn.

- Å bruke tegn fremmer kommunikasjon og den talespråklige utviklingen.
- Barna formidler behov og opplevelser før de har utviklet talespråk.
- De yngste barna bruker mye tegn før ordene kommer.
- Barna er mer oppmerksomme når voksne bruker tegn.
- Voksne er mer bevisst blikk-kontakt, mimikk og kroppsspråk.
- De tospråklige barna begynner å snakke norsk.
- Barna er stolte av det nye språket de lærer seg.
- Vi har fått et miljø der det er naturlig å bruke tegn.
- Beskjeder gis uten at det forstyrrer andre.

Realfag

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling.» Rammeplan for barnehagen kap. 3

Barn har en naturlig interesse for realfaglige spørsmål. Allerede i småbarnsalder er de vitebegjærlige, nysgjerrige og utforsker omgivelsene rundt seg. Realfag finnes rundt oss over alt i hverdagen. I barnehagen samtaler vi om- og utforsker dette sammen med barna gjennom matematisk tenkning hvor en må tenke kreativt, resonnere rundt strukturer, oppdage mønstre og se matematiske sammenhenger. Vi skal stimulere til lærelyst på realfagsområdet gjennom lekpregede aktiviteter. Dette starter på småbarnsavdeling, og vil være i fokus helt til førskolealder. Alder og utviklingsnivå vil være avgjørende for hva barnegruppene får erfaring med.

BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

Den nye rammeplanen som trådte i kraft 01.08.2017 legger føringer for hva vi skal legge vekt på i arbeidet med barna. Rammeplanen sier bl.a: Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, lek, danning, og læring skal ses i sammenheng med hverandre og samlet bidra til barns allsidige utvikling.

Omsorg

Omsorg er en forutsetning for trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. I barnehagen skal alle barn oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelpen og støtte de har behov for. Det skal legges aktivt til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barn og personalet og mellom barna som et grunnlag for trivsel, glede og mestring (RP 2017).

Dette betyr at vi i Hamnvik barnehage skal:

- Sørger for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel
- Imøtekommer barns behov for omsorg
- Legge til rette for at alle barn kan knytte seg til personalet og til hverandre
- Vise interesse for hvert enkelt barn, og møte barna med åpenhet, varme og interesse

Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Leken skal være en arena for barns utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre (RP 2017).

Dette betyr at vi i Hamnvik barnehage skal:

- Fremme et inkluderende miljø
- Organiserer tid og rom for ulike typer lek
- Respekterer barns lek, og verner rundt den
- Observere, støtte og delta i barns lek og samspill
- Har kunnskap om barns lek, og barns ulike typer lek slik at man tilrettelegger for lek best mulig

Voksenrollen i barnas lek

Lek er "hverdag" for barna og inngår i det meste av det de gjør. Vår oppgave som voksne blir derfor å ta leken på alvor, og å legge forholdene til rette for barna. For å stimulere leken er det viktig at barna får opplevelser og erfaringer av ulike slag. Gjennom turer, bøker, teater, ulike medier, forskjellige opplevelser i hjemmet, og i barnehagen får barna inspirasjon til leken.

Vi ser det som viktig at vi voksne deltar i leken til barna. Gjennom deltakelse kan vi lære mer om leken, vi lærer barna bedre å kjenne, vi kan påvirke leken i positiv retning når det er nødvendig og kan lettere observere enkeltbarnets funksjon i lek.

Lek og læring ligger tett på hverandre. En forutsetning for læring er engasjement, og i leken er barnet engasjert fordi det har et forhold til leken.

Fordi leken er frivillig tør barnet eksperimentere og prøve ut.

Når vi vet hvor viktig leken er for barnets utvikling, og vi i tillegg vet at barnets lek har dårlige vilkår i dagens samfunn, blir barnehagens viktigste oppgave å støtte opp om barnets lekemuligheter.

Danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverden og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp (Rammep planen 2017).

Dette betyr at vi i Hamnvik barnehage skal:

- Støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse
- Synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet
- Anerkjennelse og følge opp barnas perspektiver og handlinger
- Utfordre barnas tenking og bidra til utforskende samtaler
- Støtte barnas engasjement, deltakelse og aktivitet i fellesskapet

Læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legge til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser.

Dette betyr at vi i Hamnvik barnehage skal:

- Utvide barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold
- Legge til rette for varierte opplevelser, erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser
- Sørge for et inkluderende fellesskap
- Fremme barnas trivsel og utvikling i helhetlige læringsprosesser
- Være oppmerksom på barns interesser og engasjement og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter

Barnehagens arbeidsmåter

Barns medvirkning

I Hamnvik barnehage skal vi legge til rette for barns rett til medvirkning ved å ta barnas følelsesmessige uttrykk på alvor. Vi ønsker nær dialog og samvær med barna, og skal oppmuntre dem til å dele sine tanker og meninger. Personalet skal være aktivt lyttende og la barna få ta del i hva vi skal gjøre i barnehagen. De voksne må være oppmerksom på barns ulike uttrykksmåter, og skal tilrettelegge for medvirkning tilpasset individuelle forutsetninger som alder, erfaringer, forutsetninger og behov.

Progresjon

Vi skal legge til rette for et pedagogisk innhold i barnehagehverdagen med særlig fokus på progresjon. Progresjon i barnehagen innebærer at alle barn skal kunne få utvikle seg, lære og oppleve fremgang. I Hamnvik barnehage skal vi legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, leker og materiell, samt utforming av det fysiske miljøet. Vi skal ta utgangspunkt i barnas interesser og gi varierte erfaringer, utfordringer og opplevelser tilpasset barnas alder, erfaringer, kunnskaper og ferdigheter.

Fagområdene:

Rammeplan for barnehagen beskriver syv fagområder som vi i barnehagen skal arbeide med i løpet av barnehageåret:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng med hverandre, hvor alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold (RP, 2017). Flere områder vil være representert samtidig i vårt arbeid med temaer og i forbindelse med hverdagsaktiviteter og turer. Det pedagogiske lederteamet har ansvar for å sikre at fagområdene arbeides med i løpet av barnehageåret. Barnehagens arbeid tilpasses barnas alder, interesser og gruppens sammensetning, og vi vil derfor jobbe ulikt på de tre avdelingene.

Rammeplanens fagområder

Kommunikasjon, språk og tekst

Personalet skal: Skape et variert språkmiljø, synliggjøre språklig og kulturelt mangfold, invitere til ulike typer samtaler for å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål.

Mål for barna: uttrykke følelser, tanker, meninger og erfaringer, bruke språket til å bygge relasjoner, delta i lek og som redskap til konfliktløsning, videreutvikle språk-forståelsen og bruke variert ordforråd

Kropp, bevegelse, mat og helse

Personalet skal: Være aktive, tilstedeværende og anerkjennende, samt støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og mestring. Bidra til gode vaner, holdninger og kunnskaper om kost, hygiene, aktivitet og hvile.

Mål for barna: Opplive trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt. Bli kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og kunne utvikle gode vaner for hygiene og et variert kosthold.

Kunst, kultur og kreativitet

Personalet skal: Motivere barna til å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama og annen skapende virksomhet. Stimulere barnas nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til undring, utprøvinger og eksperimentering gjennom kreative prosesser og uttrykk. En skal være lydhøre og anerkjenne og imøtekomme barns egen tradisjonskultur og barnekultur.

Mål for barna: Ha tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer. Ta i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede. Kunne bearbeide inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk.

Natur, miljø og teknologi

Personalet skal: Bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen ved ulike årstider. Legge til rette for et mangfold av naturopplevelser og bidra til at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener. Bruke naturen som arena for lek, undring, utforskning og læring og gi barna tid og anledning til å stille spørsmål, reflektere og lage egne forklaringer på problemstillinger.

Mål for barna: Får gode opplevelser med friluftsliv hele året samt kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling. Kunne lære av naturen og utvikle respekt og begynnende forståelse for hvordan vi kan ta vare på den. Tilegne seg kunnskap om dyr og dyreliv.

Antall, rom og form

Personalet skal: Synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Bruke matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen ved hjelp av blant annet bøker, spill, musikk, digitale verktøy og naturmaterialer. Legge til rette for matematiske erfaringer gjennom å berike barnas lek.

Mål for barna: Utvikler forståelse for grunnleggende matematiske begreper. Kunne leke og eksperimentere med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på. Får undersøke og får erfaring med løsning av matematiske problemer. Oppleve matematikkglede.

Etikk, religion og filosofi

Personalet skal: Skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett. Samtale om- og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål og bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft. Bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre og for mennesker med ulik kulturell, religiøs eller livssynsmessig tilhørighet.

Mål for barna: Få kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og bli kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen. Utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap. Kan utforske og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål.

Nærmiljø og samfunn:

Personalet skal: Bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet sitt. Gjøre barna kjent med samisk kultur og levesett og knytte det samiske perspektivet til merkedager og hverdagsliv, kunst og kultur og mattradisjoner.

Mål for barna: Utforske ulike landskap, bli kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt. Blir kjent med at samene er Norges urfolk, og kjennskap til samisk kultur samt nasjonale minoriteter

FORSKJELLIG INFORMASJON...

Primærbarn - hver ansatt har sine primærbarn de følger opp fra de starter i barnehagen.

En primærkontakt er en voksen som har "et spesielt øye" med barnet ditt. I tilvennings-perioden blir primærkontaktens hovedoppgave å skape trygghet og nærhet og hjelpe barnet med å finne seg til rette.

Primærkontakten skal i løpet av hele dagen inne og ute ha positiv og nær kontakt med sine primærbarn.

De skal i tillegg sørge for god kontakt og kommunikasjon mellom hjem og barnehage.

TRAS og «Alle med» skjemaer brukes for å kartlegge språk og sosial kompetanse. Og brukes i foreldresamtaler og til hjelp i det pedagogiske arbeidet med hvert enkelt barn

HMS

Alle barnehager skal ifølge barnehageloven og arbeidsmiljøloven ha et HMS-system for å ivareta barns og personalets helse miljø og sikkerhet. Kort fortalt innebærer dette prosedyrer for ulike hendelser som f.eks ulykker, at barn blir borte eller brann osv.. Prosedyrene inneholder både risikoanalyser og beredskapsplaner. For ulike hendelser foreligger et system for avviksmeldinger, registrering og oppfølging.

Gruppene er arenaer hvor vennskap og deltakelse står sentralt. Vårt mål er at barna skal lære seg å lytte, vente på tur og være deltakende i samtaler og felles aktiviteter.

Personalets verneombud: Svein Halvard Steen. Verneombudets rolle er å ivareta personalets interesser i saker som angår arbeidsmiljø.

FORSIKRING

Alle barn er forsikret den tiden de er i barnehagen

TAUSHETSPLIKT

Alle barnehageansatte er underlagt taushetsplikt.

VÅRE VERDIER

Vi har i fellesskap kommet frem til 4 verdier som skal gjennomsyre vårt arbeid i barnehagen:

- **Respekt** - Barna skal lære seg å behandle andre med respekt, og de skal lære seg å forvente å selv bli behandlet med respekt. Har de denne kompetansen inne, er grunnsteinen lagt for sosial kompetanse. Å respektere forskjellighet er noe av det. Barna skal bli tolerante. Vi er alle forskjellige, vi har alle våre styrker og svakheter. Respekt betyr også selvrespekt. Vi speiler oss selv i andre, og slik andre behandler oss i barndommen vil skape mønstre for hvordan vi forventer oss å bli behandlet som voksne. Derfor skal vi ta barna på alvor, ta oss tid til å lytte til dem og la deres mening telle.
- **Omsorg** - handler om at vi skal vise hverandre kjærlighet og omtanke, bry oss om hverandre og vise glede ovenfor hverandre, se hver enkelt og vise empati.

Små barn trenger mye stell og omsorg. Som voksne er det vårt ansvar at de blant annet har rene klær, får nok mat og søvn, at de får frisk luft, og at de vokser opp i trygge omgivelser. Små barn trenger mye kjærlighet og trygghet for å kunne utvikle seg til sunne og trygge individer. Omsorgsbegrepet omfatter både handling, samhandling og hjelp som blir gitt, måten den blir gitt på og relasjonen mellom partene.

- **Humor** er evnen til å oppfatte noe som morsomt og sansen for komikk. Humor er også en egenskap og mulighet ved mennesker, ytringer, framstillinger, gjenstander og situasjoner til å vekke slike følelser hos andre, det vil si tendensen visse kognitive erfaringer har til å fremkalle latter og gi positive, befriende følelser. Begrepet omfatter derfor hvilken som helst form for underholdning og menneskelig kommunikasjon som uttrykker uhøytidelig spøk og moro som gjør at mennesker ler og føler seg glade og lykkelige.
- **Glede** er en følelse som setter noen i en tilstand av lykke. Gleden er individuell. Hva som føles som glede for en person, føles ikke nødvendigvis som glede for andre personer.

DAGSRYTMEN

- 0630 FOR DE MED BEHOV KAN DET SØKES OM Å LEVERE BARNA TIDLIGERE, TURNUS MÅ FREMLEGGES
- 0700 BARNEHAGEN ÅPNER
ALLE ER SAMMEN.
HVERT BARN SKAL MØTES I GARDEROBEN FREM TIL FROKOSTEN ER I GANG, DA ER DET FINT OM BARNA BLIR FULGT INN SÅ VI KLARER Å BEHOLDE ROEN UNDER MÅLTIDET.
- 0800 - 0850 FROKOST
ALLE GÅR HVER TIL SITT OG SPISER PÅ SIN AVDELING
- 0850 MORRAMØTE
KORT OG KONSIST
- 0915 MORRA SAMLING (AVD.VIS)
- 0945 - 1130 BARNAS FØRSTE AKTIVITETER FOR DAGEN
- 1130 LUNSJ
- 1200 - 1400 ÅPNE AVDELINGER, SOVING, FRILEK, UTETID
- 1415 ETTERMIDDAGSMÅLTID
- 1615 BARNEHAGEN STENGER
ALLE BARN SKAL FÅ ET "HADET BRA" OG SEES I MORRA.

RETNINGSLINJER FOR DRIFT

Vedtekter:

* Ibestad kommune har vedtatt vedtekter for de kommunale barnehagene i Ibestad etter Barnehagelovens § 7.

* Vedtektene gir opplysninger som er av betydning for foreldrenes/foresattes forhold til barnehagen.

* Vedtektene inneholder bestemmelser om ferier, opptak, betaling, ansvarsforhold osv.. Se www.Ibestad.kommune.no

Rammeplanen:

Kunnskapsdepartementet fastsetter en rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver fastsetter utfyllende bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver. Rammeplanen har 7 fagområder som skal vises i barnehagens planer og arbeid.

Førskolen: I Rammeplanen for barnehagen 2017 står det; Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen.

Å begynne på skolen innebærer en stor overgang, både for barn og foreldre. Kanskje forbindes det å begynne på skolen først og fremst med å lære å lese og skrive, men det er ofte de små tingene som kan bli utfordrende for mange barn: Å ta imot beskjeder, vente på tur, gå på do alene, sitte stille over lengere tid, pakke sekken, hoppe tau og sparke ball i friminuttene ta av og på klær og sko uten hjelp osv.

Hamnvik barnehage har førskole en gang pr uke. Vi følger læreverket Trampoline.

En viktig del av førskoleopplæringen er fonologisk bevissthet. I barnehagen skaper vi en nysgjerrighet rundt det å lære seg å lese. Vi klapper stavelser, lærer oss å rime og etter hvert lytter vi ut bokstavlyder i ord.

Vi øver oss på rekketelling, telling av mengder, sortering ol.

Vi inngår et samarbeid med skolen hvert år, hvor vi som førskolegruppe er på besøk hos skolen, og 1.trinn kommer på besøk til oss.

For mer informasjon gå inn på:

www.regjeringen.no/barnehager eller
www.udir.no

SAMARBEIDSFORMER

Personalsamarbeid

Et godt personalsamarbeid er en grunnleggende forutsetning for arbeidet i barnehagen. I likhet med barnegruppene og foreldresamarbeidet er dette et viktig område for oss. Vi ønsker å poengtere viktigheten av påvirkningsmulighetene de ansatte har i det daglige arbeidet. Personalsamarbeid er en prosess som hele personalet må ta del i. Med samarbeid må en klargjøre arbeids- og ansvarsfordelingen, samt finne gode rutiner for planlegging, vurdering og evaluering. Vi har stort fokus på informasjons flyten i hverdagen.

En av de viktigste faktorene, når det gjelder kvalitet, er vi voksne som arbeider i barnehagen. Det hjelper ikke med store og "fine" ord hvis ikke vi er "gode" voksne for barna og foreldrene. Rammeplanen stiller store krav til de ansatte, og det kreves stor og bred kompetanse hvis man skal klare å mestre alt. Vi kan ikke klare å mestre alt til enhver tid, men vi jobber mot de målene som vi selv og rammeplanen har fastsatt.

Som ved foreldresamarbeid har vi også her samarbeidsformer vi benytter oss av:

Avdelingsmøter/Pedagogisk ledermøter/personalmøter/planleggingsdager

Her samtaler vi om ulike problemstillinger knyttet til hverdagen i barnehagen, samt planlegger aktiviteter.

Kommuneadministrasjonen

Oppvekstleder er den vi har mest kontakt med. Styrer har jevnlige møter med oppvekstleder.

Barnehageeieren og alle som arbeider i barnehagen, skal sammen bidra til å oppfylle målene og kravene i rammeplanen med utgangspunkt i sine erfaringer og sin kompetanse. Barnehagen er en lærende organisasjon der hele personalet skal reflektere rundt faglige og etiske problemstillinger, oppdatere seg og være tydelige rollemodeller. (Jf. Rammeplan kap. 2)

Planleggingsdager

Vi har 5 planleggingsdager i et barnehageår. Her får vi tid til mer langsiktig planlegging av barnehagehverdagen.

Medarbeidersamtaler

Hver enkelt medarbeider gis her mulighet til en faglig og fortrolig samtale med sin leder hvor man snakker om sin egen arbeidssituasjon.

HJEM/BARNEHAGE

Disse metodene benytter vi for å styrke samarbeidet mellom hjem og barnehage:

- * Daglig kontakt med foreldrene
  - * Månedsinformasjon, månedsplan, periodeplan
  - * Oppslag i barnas garderober
  - * Oppsummering av dagen i dag på mykid.no
  - * Foreldremøter, 1 på høsten og 1 på våren med informasjon og møte med barnehagens samarbeidspartnere
  - * Foreldresamtaler- en på høsten og en på våren
  - * Foreldrekaffe med glimt fra hverdagen i barnehagen
  - * Foreldredugnad
  - * Påskefrokost
  - * Sommeravslutning
-

Foreldresamarbeid

- Barn har behov for å oppleve sammenheng mellom forskjellige miljøer. Dette krever et tett samarbeid mellom foreldre og personale.
- Samarbeidet er viktig for at foreldrene skal kunne vite om, og være med på å påvirke det som skjer i barnehagen.
- For personalet er en god forståelse og et godt samarbeid med foreldrene viktig for å kunne utføre det pedagogiske arbeidet best mulig, og for å kunne møte det enkelte barns individuelle behov.
- *Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. (jf. Rammeplanen kap. 5)*
- *Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. (jf. Rammeplanen kap 5)*
- *Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet. (jf. Rammeplanen kap. 5)*

Foreldreråd

Foreldrerådet består av alle foreldrene i barnehagen. Disse velger representanter til samarbeidsutvalget; en fra hver avdeling + vara. Ifølge barnehageloven skal alle barnehager ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

Foreldrerådet skal: Fremme interessen til foreldre og bidra til samarbeid mellom foreldre og barnehagen for å skape et godt barnehagemiljø. Har rett til å uttale seg i saker som er viktige for foreldrenes forhold til barnehagen.

SAMARBEIDSPARTNERE

PPT

PPT (pedagogisk/psykologisk tjeneste) har som sitt hovedfelt barn med ulike funksjonshemminger. Skulle noen foreldre være usikre vedrørende sitt barns utvikling, kan barnehagen formidle kontakt med f.eks logoped (språk, uttale). Foreldrene kan også ta direkte kontakt.

Helsestasjon - Helsesykepleier

Helsestasjonen er en del av kommunehelsetjenesten som utøver planmessig helsefremmende og forebyggende helsearbeid mot barn i alderen 0-5 år innenfor temaer som omhandler både psykisk og fysisk helse i tillegg til sosiale forhold.

Det helsefremmende og forebyggende arbeid omfatter:

- Helseopplysning
- Veiledning
- Helseundersøkelser og vaksinasjoner
- Oppfølging av sped- og småbarn med spesielle behov
- Oppfølging av foreldre med behov for utvidet støtte

Helsestasjonen:

770 99 155 eller 90 15 43 76

Hit ringer vi hvis vi lurer på noe som har med for eksempel barnesykdommer å gjøre. Samarbeidet går begge veier.

Barnevernet

Barnevernet kan vi samarbeide med i forbindelse med forebyggende tiltak og ved tiltak for enkelt barn. Barnevernet i Ibestad har sertifiserte COS-P veiledere. COS-P betyr Circle of security - parenting. Bruk av Trygghetssirkelen i foreldrerollen.

Barnevernet:

99 55 64 21 eller 94 05 99 60

BUP

(barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk) gir et spesialisert helsetilbud til barn og unge (0-18/23 år) med psykiske utfordringer, og til deres pårørende. Tilbudet består av utredning, behandling og sammen med kommunale instanser forebygge utvikling av psykiske lidelser hos barn og unge.

OVERGANG BARNEHAGE/SKOLE

Vi har i mange år hatt samarbeid med skole og SFO for å få til en best mulig overgang fra barnehage til skolen. Barnehagen besøker skolen med jevne mellomrom, og 1. klassen kommer på besøk i barnehagen. I år får vi et besøk før jul, og så vil det bli månedlige besøk både med SFO og skole etter jul. På våren er det møter med klassen som skal være faddere. Skolen vil innkalle foreldre og førskolebarnet for innskriving.

Pedagogisk leder eller den som har barna i førskoletreningen har en overgangssamtale med læreren som skal ha barna når de begynner på skolen etter å ha hatt foreldremøte med foreldrene til førskolebarna. Og så har vi førskoledagen, den varer gjerne fra 0900 - 1400, og inneholder mye forskjellig. Barnehagen, førskolebarna og foreldrene er tilstede gjennom dagen.

Det er utarbeidet et skjema som foreldrene skal fylle ut, så papirene barnehagen har kan følge barna opp i skolen. Vi mener det blir det beste utgangspunktet for skolen å kunne ivareta ett hvert barn som det individet det er.

Barnehage og skole er begge institusjoner for omsorg, oppdragelse, lek og læring. Barn vil møte både likhetstrekk og ulikheter mellom institusjonene. Barnehage og skole bør gi hverandre gjensidig informasjon om sine respektive virksomheter. Barnehagen og skolen har et felles ansvar for at barn kan møte ulikhetene med nysgjerrighet og tillit til egne forutsetninger. Det må legges til rette for at barn kan ta avskjed med barnehagen på en god måte, glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehage og skole.

Når barnet begynner i barnehagen

(jf. Rammeplanen kap. 6)

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen.

Overganger innad i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barn og personalet når de bytter barnegruppe. Dersom mulig flytter en kjent personal med til ny avdeling ved bytte til nytt bhge år

VÅRE ØNSKER OG TANKER RUNDT SAMARBEID BARNEHAGE-HJEM

Personalet 😊

”Tenk positive tanker – bruk positive ord –
gjør positive handlinger
– og det positive gror” 😊

Generelt:

- Smiler og er blid hver morgen når barn og foreldre kommer
- Er blid fortsatt når ettermiddagen kommer og barna blir hentet.
- Tar imot konstruktiv kritikk uten å komme i forsvar
- Gir ikke annet personale skylden for egne forglemmelser
- Står for egne handlinger
- tar vare på barns opplevelser
- Videreformidler beskjeder
- Vet at vi er i barnehagen for barna sin del

Pedagogisk:

- Griper tak i barnas nysgjerrighet og undrer seg sammen med dem
- Ser hvert barn som enkeltindivid
- Engasjerer seg i og respekterer barns lek
- Viser respekt for barnas egen kultur
- Reflekterer og tenker over egen praksis
- Er opptatt av en barnehage i utvikling
- Er opptatt av egen utvikling
- Er trygge i sin voksenrolle og setter klare grenser
- Behersker konflikthåndtering

Personalet skal til enhver tid reflektere og være bevisst eget arbeid og egne holdninger. Samtidig skal vi være åpen for ny kunnskap og lærdom.

FORELDRESAMARBEID.

Vi er opptatt av å få til et nært og godt samarbeid med barnas foreldre/foresatte. Vi vil fremme godt foreldresamarbeid gjennom: daglig kontakt i bringe og hente situasjon, foreldrekaffe, foreldremøter og foreldresamtaler.

Vi ønsker et samarbeid som er preget av åpenhet og gjensidig respekt.

Foreldre 😊

"Vær til inspirasjon for barna dine. La dem forstå at de kan bety en forskjell, at verden kan bli bedre fordi de er til" 😊

Generelt

- Overholder barnehagens åpningstider
- Gir beskjed før 09.30 dersom barnet ikke kommer eller blir sen
- Gir beskjed minst 2 uker før ferie tas ut
- Lar barn med dårlig allmenntilstand være hjemme
- Holder seg orientert om barnehagens gjøremål
- Snakker med personalet ved levering og henting. Deltar aktivt i samarbeid rundt barnet
- Gir konstruktiv tilbakemelding der det behøves
- Fører dialog MED barnehagen, IKKE om
- Fremsnakker barnehagen

Praktisk:

- Har tøy tilpasset årstiden på hylla og i kurven
- Har oversikt over hva som befinner seg av ekstra tøy i barnehagen
- Bringer nytt tøy tilbake når noe blir sendt hjem
- Setter barnas skotøy på plass
- Setter foret i dressen og vranger tilbake votter etter vask
- Merker klær og fottøy
- Forhold som angår barnehagen tas opp i barnehagen

AVDENT OG JULEFORBEREDELSE I HAMNVIK BARNEHAGE

I dag er julen i Norge ikke bare en religiøs feiring, men har også blitt en stor kulturell og kommersiell begivenhet vi alle blir minnet om fra tidlig høst.

Samtidig er barnehagen en smeltedigel av barn fra helt ulike hjem og tradisjoner, og rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver sier blant annet at barnehagen skal sørge for at barn får kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen.

I samlingsstunden synger vi sanger og snakker sammen om hva dagen i dag skal inneholde. Vi prater om jul og tradisjoner, om kalender innhold den dagen og hva planene er fremover, julegaveønsker osv..

Adventstiden i barnehagen skal være preget av kos og juleforberedelser uten stress og mas. Her er mye julemusikk og dempet belysning, og mer enn en liten hemmelighet 😊

Tradisjonen tro, pynter Hanne sammen med førskolegruppa juletreet i starten av desember.

Der vil være aktivitetsvalg som handler om tiden vi er inne i, men ingen blir "pålagt" å lage noe hvis de ikke vil. Mens noen vet vi vil lage julegaver til hele familien og vel så det.

Vi blir å feire Lucia fredag 11. desember med Luciatog, baking av lussekatter og sang. I år prøver vi oss på å ha foreldrekafe, så foreldrene kan få høre Luciasang og se toget.

Vi kommer til å ha julefrokost og nissefest med alt som hører til der. Er vi heldig ser vi både nissekjerringa, og får besøk av julenissen i barnehagen 😊

Det beste du kan gi dine barn, nest etter gode vaner, er gode minner. [Sydney J. Harris](#)

SOSIAL KOMPETANSE

Rammeplanen sier at **sosial kompetanse** er det mest sentrale utviklings- og læringsområdet for barn under skolepliktig alder.

Sosial kompetanse dreier seg om kunnskaper, ferdigheter, holdninger og motivasjonen vi trenger for å kunne samhandle med andre mennesker. Hvordan vi behandler andre mennesker - med respekt uavhengig av rase, kjønn og posisjon.

Sosial kompetanse utvikles ikke av seg selv, men krever målrettet og langsiktig arbeid fra de voksnes side slik at barnegruppa fungerer positivt for alle.

Sosial kompetanse er ikke medfødt, men utvikles gjennom hele livet, gjennom lek og samhandling med andre mennesker. Det er stor forskjell på hvor godt mennesker mestrer samhandling, og det har derfor vokst fram en forståelse av at sosial kompetanse må læres på lik linje med andre ferdigheter.

Vi snakker om byggesteinene i den sosiale kompetansen fordi denne kompetansen består av flere elementer. Byggesteinene er blant annet empati, holdninger, samarbeidsferdigheter, selvinnsikt, selvkontroll, selvhevdelse, ansvarlighet, evne til konfliktløsning, lek, glede og humor.

I Hamnvik barnehage forsøker personalet å stimulere til samarbeid blant barn både i lek og aktiviteter. Personalet veileder barna i turtaking, dialog, det å lytte, dele og hjelpe hverandre. Dersom vi registrerer at barn har behov for støtte i sin sosiale utvikling, vil individuelle tiltak utarbeides og settes inn. Tiltakene utarbeides og vurderes fortløpende på avdelingsmøter. Slike tiltak kan for eksempel være lekegrupper, og aktiviteter der barn får øve på ulike uttrykksmåter (sang, dans, kunst, teater). Vi er opptatt av å gi positiv tilbakemelding på spesifikke områder.

Personalet er viktige rollemodeller for barna i barnehagen. Et personale som utøver adferd preget av respekt, ansvarlighet, varme, tydelighet, ydmykhet, mot, positivitet, glede og humor, vil i stor grad være med på å utvikle barns sosiale ferdigheter. Dette er adferd som forventes av personalet på jobb i Hamnvik barnehage.

Mye læring skjer i "her-og-nå" situasjoner, dvs situasjoner som man ikke kan forutse og planlegge på forhånd. F. eks: to barn begynner å krangle og forventer at en voksen ordner opp, eller et barn blir utestengt fra leken. Dette er situasjoner som stiller store krav til de voksnes handlingsdyktighet.

Barna må lære seg til å ta ansvar for egne handlinger, men det krever at noen voksne er til stede og lærer dem det underveis. Vi som voksne må i samspill med barna vise at vi har et positivt menneskesyn. Alle barn skal ha mulighet til å oppleve seg selv som en positiv del av et sosialt fellesskap, og i tillegg ha følelsen av å bli satt pris på og respektert.

Når vi jobber med sosial kompetanse er det spesielt fem områder vi prøver å styrke:

- *Selvhevdelse*. Handler om evnen til å hevde seg selv i samspill med andre, på en måte som oppfattes positivt av andre.
- *Empati*. Handler om evnen til innlevelse i andre menneskers følelser, og evnen til å sette seg inn i andres situasjon.

- *Prososial atferd.* Handler om positive sosiale holdninger, samt evnen og viljen til å utføre disse handlingene, som å hjelpe, støtte, oppmuntre, dele osv.
- *Selvkontroll.* Handler om evnen til å holde litt av seg selv tilbake i samspill med andre, styring av aggresjon.
- *Lek, glede og humor.* Handler om å ha evnen til å komme seg over småting i hverdagen, produsere humor og kunne innta en lekende og humoristisk holdning til andre barn og omgivelsene.

For å få til dette kreves det en aktiv voksenrolle. I barnehagene i Ibestad jobber vi hele tiden med følgende områder:

Fremme positiv selvfølelse hos barna, f.eks ved å la de hevde sine meninger, ønsker og behov, og vise interesse for det de forteller.

Gi passe utfordringer slik at barna så ofte som mulig opplever mestring.

Bekreftelse/rose og oppfordre til prososiale handlinger.

Refleksjon over egen atferd. Bevisst og gjennomtenkt grensesetting.

Gi rom for leken. Spesielt rollelek er viktig for utvikling av sosial kompetanse. Frilek er viktig for at barna skal få tid til å opprette vennskap seg imellom.

Stimulere til vennskap. Vi har ikke så ofte søsken på samme avdeling, men det er fullt mulig å gå på besøk til hverandre, spise hos hverandre etc.

Bruke mindre grupper hvor vi trener på å lytte til hverandre, snakke høyt og tydelig og se på den man snakker med. Synge, opptre, vise frem noe, fortelle, vente på tur. Her har vi en fin anledning til å skape og stimulere til fortellerglede hos barna.

Engasjement. Vi ønsker å være gode språkmodeller for barna, være tilgjengelige, lydhøre og gi tilbakemeldinger på deres ytringer.

Gi barna fellesopplevelser slik at alle har en forutsetning for å være med på samtalen når opplevelsen skal bearbejdes.

HVORDAN JOBBER VI MED SOSIAL KOMPETANSE

Det kan settes tre mål for arbeidet med sosialkompetanse. Vi har prøvd å si noe om hvordan jobben vil utarte seg etter alder, men det er viktig å poengtere at vi ikke bare ser på alder, men også på hvert enkelt barns utvikling, behov, modning og forutsetninger i det daglige. Mange av tiltakene er langsiktige og følger barnet gjennom hele barnehagetiden.

1. Barnet utvikler positiv selvoppfatning

Barna må oppleve seg respektert og betydningsfull, og få en positiv holdning til egen læreevne. Barnets selvbilde farges av responsen og oppmerksomheten en får fra mennesker rundt seg. Det er derfor viktig å gi barna ros, anerkjennelse og oppmuntring gjennom den daglige omsorgen i trygge omgivelser. Å oppleve mestring påvirker også selvoppfatningen til barna.

Hvordan dette vises i praksis for 1-2-åringen

- Garderobe og stellesituasjonen er gode omsorgssituasjoner som gir fin mulighet for et godt voksen-barn samspill. Ved å gi barnet man steller/kler på full oppmerksomhet, nærhet og kos får barnet kjenne seg betydningsfullt.
- Gi barna utfordringer å strekke seg etter gjennom aktiviteter som lek, av- og påkledning og ordens barn.
- Vise at vi ser og hører barnet og tar det på alvor.
- Bruke glede og humor i hverdagen.

Hvordan dette vises i praksis for 3-4-åringen

- Gi oppmerksomhet, oppmuntre, motivere og hjelpe barnet over eventuelle hinder, slik at barnet får følelsen av at "jeg kan" og "jeg er enn ressurs".
- Vi ser og hører barnet - viser interesse og tar det på alvor.
- Gi barnet mestrings- og ansvarsoppgaver i barnehagehverdagen. Og la barnet får utfordringer ut fra forutsetninger når det gjelder av/påkledning, hygiene/toalettsituasjon, dekke av og på bordet, rydde og vaske m.m.
- Gi barnet støtte og veiledning i å løse konflikter selv.
- La barnet få fritt spillerom til å bruke sin fantasi og kreativitet i styrte aktiviteter.

Hvordan dette vises i praksis for 5-åringen

- La barnet aktivt få delta i samtaler og diskusjoner, og få være med på å ta avgjørelser.
- Gi barnet ansvars- og mestringsoppgaver i forbindelse med skolestart.
  - Gi barna mulighet til å håndtere og løse konflikter selv, slik at barna får en forståelse for rett og galt, samt å ta ansvar for felles regler.
  - La barnet få muligheten til å komme med ideer og synspunkter, og få utforske gjennom egen kreativitet og fantasi.

2. Barnet utvikler evnen til sosialt samspill og å kunne kommunisere på ulike plan

Det er viktig at barnet kan ta og opprettholde kontakt med andre barn. Videre er det viktig å kunne samarbeide, ta hensyn, vise empati og gi omsorg for hverandre. Det er også viktig for barnet å utvikle et godt muntlig språk, da språket har en viktig sosial funksjon.

Tiltak for 1-2-åringen

- Gruppetilhørighet er viktig også for de aller minste barna. De må få oppleve verdien av å være sammen. Dette kan barna oppleve under måltider og samlingsstunder. Dette er viktig for barnets utvikling av relasjoner seg imellom.
- Vi setter av mye tid til frilek i hverdagen. Det er gjennom denne type lek at barna blir kjent med sine egne og andres følelser og reaksjoner. Det er alltid en voksen i nærheten som kan være der for veiledning i leken og dette kan bidra til positive lekeopplevelser.
- Gjennom sang og musikkaktiviteter fremmer man språket og uttrykksformer hos små barn.
- Garderobe og stellesituasjoner er gode arenaer for å fremme språkutviklingen. Det er da viktig at man setter ord på det man gjør og hva ting heter.

Tiltak for 3-4-åringen

- Gi barna rom for en åpen kommunikasjon med andre og være der som en støtte og en som leder kommunikasjonen videre.
- I konfliktsituasjoner samtaler vi om konsekvenser, om det å ta hensyn til hverandre og vise respekt for hverandre.
- Oppmuntre til godt samarbeid og til å ta hensyn til hverandre i hverdagsaktiviteter som rydding, av/påkledning og i lek.
- Skape et trygt lekemiljø der barnet kan få utforske leken, finne sin rolle og få en forståelse for lekens regler.
- Stimulere barnet ved å lese, si rim og regler, synge sang, samtale og fortelle.
- Motivere og oppmuntre barnet til å bruke språket aktivt i grupper som for eksempel i samling og ved måltidene.
- Arbeide med ulike tema på avdelingene som fremmer barnets lek.

Tiltak for 5-åringen

- Gi barnet oppgaver som går på å fremme samarbeid og det å komme frem til svar og løsninger.
- Gi barnet ansvar i forhold til de mindre barna - få lov til å være et godt forbilde.
- Stimulere barnets nysgjerrighet og forståelse av skriftspråk og matematikk gjennom lek med bokstaver/tall, lyd, rim og regler og logisk tenking.
- Gi barnet mulighet til å uttrykke sine tanker og følelser, og få reflektere gjennom å delta aktivt i samtaler, diskusjoner og undring.

3. Barnet får utfordringer ut i fra alder og modning

Vi ønsker å gi barna utfordringer gjennom fysisk aktivitet. Vi vil at barna skal få oppleve motorisk aktivitet i varierte former og få et positivt forhold til egen kropp. Vi vil også jobbe med selvstendighetstrening og å gi barna utfordringer for videreutvikling på alle utviklingsområder.

Tiltak for 1-2-åringen

- Barna vil få erfaring med ulike typer terreng og ulike måter å bruke kroppen på. Vi bruker barnehagens uteområde daglig og er også ukentlig på turer. Det er viktig at de minste barna får bevege seg i ulikt terreng for å utvikle balansen og kroppsbeherskelsen, ikke sitte for mye i vogn. Blir ikke lange turen, men den skjer på deres premisser.
- Daglige rutinesituasjoner er gode i forhold til selvstendighetstrening. Det er viktig at de små barna får prøve seg i mestringsoppgaver som av- og påkledning, dekking av bord osv.
- Ros, anerkjennelse og oppmuntring fra voksne er viktig.
- Delta i lek og aktivitet i grupper med barn på samme alder.

Tiltak for 3-4-åringen

- La barnet få utfordringer i uteleken og på tur med aktiviteter som å klatre, sykle, springe, hoppe, balansere, stå på ski, ake akebrett, huske m.m.

- La barnet få utforske og være kreativ ved å bruke fingrene. Klippe, lime, tegne, male, perle og modellere.
- Stille krav og oppmuntre barnet til å klare selv ved av/på kledning, do situasjon, hente saker og ting, rydde og å dekke på/av bordet.
- Lære barnet å håndtere konflikter gjennom å si ifra og å spørre om barnet har behov for hjelp og støtte.
- Gi barnet anerkjennelse og ros, å gjøre det oppmerksom på at det mestrer.

Tiltak for 5-åringen

- Forberede barnet på skolestart gjennom å variere utfordringene, ha både stillesittende og fysiske aktiviteter og konsentrasjonstrening.
- Gi barnet utfordringer i 5 års -gruppen der de får trening i å skrive, tegne, fargelegge og klippe, samt intellektuell stimulans gjennom filosofiske undringssamtaler.

Null mobbing i barnehagen vår!

«Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Personalet skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.» Rammepplanen kap. 3

«Mobbing er handlinger som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull person i fellesskapet og muligheten til medvirkning.» Prof. Ingrid Lund

Den voksne skal ta ansvar og lese barns atferd, være varm, tilstedeværende og tydelig. Vi anerkjenner barns sårbarhet og følelser, og deres behov for å høre til i fellesskapet. Alle barn skal være inkludert og føle seg som en verdifull bidragsyter i fellesskapet. For barna i barnehagen vår betyr dette at ALLE skal ha minst en lekevenn og ALLE skal oppleve å være en del av fellesskapet.

Den gode barndom

Barnehagen skal bidra til at barna får en barndom preget av TRIVSEL, VENNSKAP OG LEK. Alle handlinger og avgjørelser som berører barnet skal ha **BARNETS BESTE** som grunnleggende hensyn, som et overordnet prinsipp. (Rammepplanen kap 1)

TILVENNING

Barn har behov for å knytte seg til en eller flere voksne når de skal etablere en trygghet i sin hverdag. Denne etablerte tryggheten vil i neste omgang fungere som en slags ladestasjon som barnet kan vende tilbake til når det utforsker sine omgivelser. Etter hvert som barnet blir trygg i sine omgivelser vil det stadig sjeldnere trenge denne voksenpersonen, eller denne ladestasjonen, i umiddelbar nærhet. Barnet finner også trygge holdepunkter i andre barn, voksne, rom, leker etc.

Hvorvidt et barn blir trygg og knytter seg til sine omgivelser i barnehagen er avgjørende for dets trivsel og utvikling. I Hamnvik barnehage ser vi verdien av å prioritere å bruke god tid på tilvenning av både barn og voksne.

Mål:

- barn og foreldre har en trygg og god start i barnehagen
- barnet er trygg på de voksne på avdelingen og lar seg trøste
- foreldrene kjenner rutinene på avdelingen, kan navn på alle barna og tør å bry seg om og med alle sammen

Tiltak ved oppstart:

- foreldrene til stede sammen med barnet i ca tre dager ved oppstart
- personalet observerer hvordan barnet er vant med å bli stelt, kledd på, lekt med, vaner ved matbordet og legger rutiner ved at foreldrene gjør disse tingene de første dagene
- personalet overtar rutinene gradvis
- foreldrene deltar aktivt i praktiske oppgaver i barnehagen for å bli kjent med oss (og hverandre) mens vi blir kjent med barnet.
- om mulig har barnet litt kortere dager de påfølgende dagene (Det er fryktelig slitsomt og krevende å starte i en ny barnehage, mye og mange nye å forholde seg til)

LIKESTILLING OG LIKEVERD

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta.

Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet. (Rammeplanen kap 1.)

Mål:

- barnehagen skal bidra til at alle barn får utvikle seg i tråd med evner og interesser og utvikle forstå det samfunnet vi er en del av
- gutter og jenter har like muligheter og deltar i fellesskap i alle aktivitetene i barnehagen

Tiltak:

- barna opplever å bli hørt
- gutter og jenter har like muligheter og oppmuntres til å delta i fellesskap i alle aktivitetene i barnehagen
- vi oppfordrer til lek på tvers av kjønn
- vi har lekemateriell som appellerer til begge kjønn og til allsidig lek
- voksne er gode rollemodeller og unnlater å benevne aktiviteter som spesielt for gutter eller - jenter

Barnehagene i Ibestad er opptatt av at alle barn skal ha like muligheter hvor individuelle interesser teller mer enn kjønn, alder eller andre faktorer. Barnehagen skal fremme likestilling, og menneskelig likeverd er en av grunnverdiene i barnehagen.

Alle barn skal få mulighet til å oppleve omsorg, lek og læring uansett funksjonsnivå, kjønn, alder eller sosioøkonomisk bakgrunn. I barnehagen vår er vi opptatt av å tilrettelegge for enkeltindivid og barnegruppen ut ifra hva barn viser interesse for. Personalet viser stort mangfold gjennom ulike kjønn, interesser og bakgrunn som representerer mangfoldet i samfunnet barna lever i og skal møte senere. Personalet skal være bevisst på språket som benyttes i barnehagen for å lære alle barn at de er like mye verdt, og at ingen faktorer styrer hva de skal leke med, snakke om og hvordan de skal tenke.

MANGFOLD OG GJENSIDIG RESPEKT

«Alle mennesker er unike» Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barnehagen skal sikre et livssynsmessig mangfold og ivareta religionsfrihet.

Mål:

- barna skal oppleve at det er mange måter å tenke, handle og leve på
- barna føler seg sett og anerkjent for den de er
- barna lærer om ulike verdier og livssyn

Tiltak:

- formidle fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn som er representert i barnegruppa
- utforske og undre seg sammen over ulike religiøse/livssynsmessige spørsmål sammen med barna
- markere merkedager og høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religioner/livssyn som er representert i barnegruppa

LEK og VENNSKAP

Å leke er en del av det å være barn. Leken har mange uttrykksformer og kan føre til forståelse og vennskap på tvers av alder og språklig og kulturell ulikhet. Å få delta i lek og få venner er grunnlaget for barns trivsel i barnehagen.

Personalet skal være tilgjengelig for barn ved å støtte, delta, inspirere og oppmuntre barna i deres lek slik at leken kan utvikles kreativt, gi gode opplevelser og forebygge konflikter.

Barnas lekemiljø skal være trygt og sikkert, men samtidig by på utfordringer - noe å strekke seg etter - som kan gi noen skrubbsår, men først og fremst stjerner i øynene ved å mestre.

Mål:

- barna kjenner til og tar i bruk lekemulighetene på avdelingene
- barna kjenner hensiktsmessige måter å komme med i lek på og er en populær lekekamerat
- barna løser små konflikter selv, er inkluderende og bruker språket i konfliktløsning framfor fysiske alternativer

- barna godtar positiv ledelse og lekealternativer framfor å forstyrre andres lek
- barna setter grenser for seg selv og aksepterer andres grenser

Tiltak: Personalet skal

- være bevisst på at det er vårt ansvar at barn leker, hvordan de leker og hva de leker
- sørge for at barna føler trygghet og at de så ofte som mulig får leke uforstyrret og har det de trenger i leken
- observere og kartlegge hvilke barn som til tider kan trenge ekstra hjelp og støtte
- kjenne ulike strategier og hjelpetiltak for barn som trenger det og kunne iverksette dem
- innrede slik at det inspirerer til allsidig lek
- sette i gang lek

«BARNES TRIVSEL – VOKSNES ANSVAR» (Udir Barns trivsel – voksnes ansvar)

Hjem og barnehage må stå sammen om å skape et inkluderende miljø der det jobbes aktivt mot mobbing og/eller annen krenkende atferd.

De voksne må vise barna gjennom holdning og handling at vi bryr oss om hvordan de har det. Vi må gi klart uttrykk for hva slags oppførsel som aksepteres og hva som ikke aksepteres.

Mål:

- barna trives og har venner i barnehagen
- barna er inkluderende og viser omsorg for hverandre
- fravær av mobbing og annen krenkende atferd

Tiltak:

- hjelpe til med å utvikle vennsksrelasjoner
- hjelpe de barna som ikke klarer å danne vennskap selv
- forebygge, avdekke og stoppe krenkende atferd
- tema-arbeid om vennskap og deltakelse
- «Det er mitt valg»
- tverrfaglig samarbeid
- beredskapsplaner/handlingsplan mot mobbing/krenkende atferd

BARNEHAGEN SKAL FOREBYGGE MOBBING, MEN HVA ER MOBBING?

Mobbing blir definert ulikt, men noen av trekkene i ulike definisjoner er at det dreier seg om:

- Negative, fysiske eller psykiske handlinger begått av en eller flere mot en annen.
- Den som blir utsatt for erting, plaging eller utestenging er en del av et fellesskap med en rolle vedkommende ikke har valgt selv.
- Det er ubalanse i maktforholdet slik at det er vanskelig å forsvare seg.
- Noen legger til at handlingene må ha en viss hyppighet og foregå over tid.

Mobbingen kan arte seg som fysisk/psykisk plaging, trakassering, trusler, erting, håning, negativ omtale / tiltale, utestenging og / eller ignorering over tid.

Det er ikke mobbing ved vilkårlig erting, enkelt episoder med konflikter eller slåssing, enkelt tilfeller av utestenging m.m. Dette er slikt som kan forekomme i barns lek, og som oftest ordnes dette opp i, etter hvert og uten problemer for noen av partene. Plaging over tid vil aldri ha noen som helst positiv effekt. Barn som blir plaget uten at noen griper inn, vil etter hvert oppleve seg selv som verdiløse og utvikle en lav selvfølelse. Og barn som er tilskuere til at jevnaldrende blir plaget systematisk uten at voksne griper inn, vil kunne miste både respekten for og tilliten til voksne. Ingen barn kan få lov til å plage andre systematisk. Barn flest opplever det som negativt at voksne lar andre barn ta makten på avdelingen; de oppleves ikke som "skikkelige voksne".

Dersom et lite barn er kommet inn i en negativ samspillsirkel, makter det ikke alene å bryte en slik ond sirkel. Også for voksne er det svært vanskelig å forandre et uheldig mønster på egen hånd. For små barn er det praktisk talt umulig å forstå årsakene til egne sosiale problemer og å kunne gjøre noe med dem. Voksne har ansvar for å oppdage og hjelpe til med å bryte slike onde sirkler.

LIVSMESTRING OG HELSE

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling. Barna må også ha mulighet til ro, hvile og avslapping i løpet av barnehagedagen. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner

Mål:

- barna behersker grunnleggende bevegelsesmønstre som å gå, hoppe, løpe, hinke, klatre, balansere
- barna utvikler et godt og funksjonelt grep
- barna kan roe ned aktivitetsnivået og slappe av (sove for noen) i barnehagen
- barna kan og følger enkle regler for «bordskikk»
- barna lærer om egen hygiene

Tiltak:

- legge til rette for grovmotorisk aktivitet ute og inne
- bruke puterom, klatrevegg, balanseløyper, hinderløyper
- finmotoriske aktiviteter som øver pinsett- og blyantgrep - oppfordre til riktig grep
- påse at det er muligheter for ro og hvile ved å legge til rette for hvilestunder/små avbrekk i løpet av dagen
- dekke hyggelige matbord, gi tid og ro til måltidet
- oppmuntre barna til mest mulig selvstendighet
- oppfordre barna til å smake på forskjellig mat

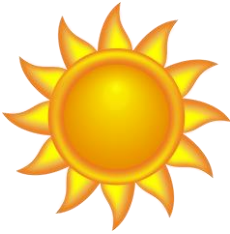
ÅRETS GANG I HAMNVIK BARNEHAGE

De fire årstidene vil i år være et overordnet tema for hele barnehagen gjennom barnehageåret. I tillegg vil avdelingene ha ulike tema- og prosjektarbeid de arbeider med som bygger på barnas interesser og aldersinndelinger. Noen av disse vil kunne gå over flere måneder, andre bruker vi kortere tid på. Dette vil komme nærmere frem i månedsplaner og/eller periodeplaner knyttet til hver enkelt avdeling.

I årshjulet er det gitt eksempel på ett eller flere fagområder fra Rammeplanen som det vil arbeides med.

	AUGUST
OPPSTART/TILVENNING/ BLI KJENT	<p>Mål: Barna er godt kjent med de ansatte i barnehagen og er trygge på å være i barnehagen.</p> <p>Metode: Alle ansatte bruker mye av den første perioden til å møte barna og bli kjent med hver enkelt av dem. Vektlegging av en rolig og trygg tilvenning. Alle barn skal ha primærkontakter. God rytme på dagen og gode hverdagsrutiner skal innarbeides.</p> <p>Nytt barnehageår starter tirsdag 18.august</p>
	SEPTEMBER
TILVENNING/BLI KJENT ÅRSTIDEN HØST 	<p>Mål: Barna har erfaring med årstiden og ser og kjenner på endringene i naturen med temperaturer, nedbør, vind og farger.</p> <p>Metode: Vi går på oppdagelsesferd ute og registrerer at naturen endrer seg; bladene faller, skogen endrer farge og det blåser mer. Vi må ha på oss varmere klær. Vi har fine opplevelser på tur i all slags vær, og samler inn naturmateriale som blir brukt til formingsaktiviteter.</p> <p>Fagområder: <i>Natur, miljø og teknologi. Kunst, kultur og kreativitet. Kropp, bevegelse, mat og helse</i></p>
Foreldremøte	<p>Avdelingsvise foreldremøter blir gjennomført i løpet av september. Her velges representanter for FAU, og avdelingen vil informere om barnehageåret. Dato kommer.</p>
	OKTOBER
BRANNVERN BRANNØVELSE POLITI OG TRAFIKKSIKKERHET	<p>Mål: Barna har kjennskap til brann, brannvern, politi og trafiksikkerhet. Vet hvordan vi forholder oss dersom det begynner å brenne.</p>

	<p>Metode: Legge til rette for ei rolig adventstid med vekt på fellesopplevelser og tradisjoner. Leser bøker knyttet til høytiden, og synger kjente julesanger. Ulike aktiviteter tilrettelagt for alle alderstrinn.</p> <p>Fagområder:</p> <p><i>Etikk, religion og filosofi. Kunst, kultur og kreativitet. Språk, tekst og kommunikasjon. Nærmiljø og samfunn.</i></p>
<p>11.desember:</p>	<p>Luciafeiring i barnehagen med foreldre kaffe klokken 1400 -1530. Hele barnehagen opptrer med julesanger, og vi avslutter med at alle går Lucia for foreldrene. Vi spiser lussekatter til lunsj som barna har laget.</p>
<p>18.desember:</p>	<p>Nissefest m/grøt. Barn og ansatte har på seg røde eller blå klær (genser, strømpebukse ol.). Fellessamling kl. 09:30 med julefortelling og julesanger. Kanskje kommer nissen med en overraskelse?</p>
<p>JANUAR</p>	
<p>4.januar:</p>	<p>Planleggingsdag, barnehagen er stengt</p>
<p>ÅRSTIDEN VINTER SOLA ER TILBAKE</p> 	<p>Mål: Barna har erfaring med årstiden og ser og kjenner på endringene i naturen med temperaturer, nedbør, vind og farger.</p> <p><i>De vet hva som skjer når mørketida er over og sola og lyset er tilbake.</i></p> <p>Metode: Samtale/refleksjon og ulike aktiviteter i forbindelse med at sola er over horisonten igjen. Barn og voksne er aktive i snøen: aker, lager snøhuler og går på ski.</p> <p>Fagområder:</p> <p><i>Etikk, religion og filosofi. Nærmiljø og samfunn. Natur, miljø og teknologi. Kropp, bevegelse, mat og helse.</i></p>
<p>FEBRUAR</p>	
<p>ÅRSTIDENE/VINTER SAMEFOLKETS DAG</p> <p>6.februar</p> <p>SAMISK UKE</p>	<p>Mål: Barna har kjennskap til samefolkets kultur</p> <p>Metode: Samtale, lese bøker, tegne og fargelegge flagget, lære enkle barnesanger og telle på samisk, bruke sameflaggets farger i ulike formingsaktiviteter. Lytte til joik og samefolkets nasjonalsang.</p> <p>Fagområder:</p> <p><i>Nærmiljø og samfunn. Kunst, kultur og kreativitet.</i></p> <p><i>Etikk, religion og filosofi.</i></p>
<p>KARNEVAL/SOLFEST</p> <p>11.februar</p>	<p>Mål: Tradisjonen med karneval videreføres i barnehagen.</p>

	<p>Metode: Samtale i barnegruppa. Forberede karnevalsfeiringen ved å lære sanger, lage masker og annen pynt. Vi har fellessamling med solsanger og koser oss med solboller og kakao.</p> <p>Fagområder:</p> <p><i>Nærmiljø og samfunn. Kunst, kultur og kreativitet.</i></p> <p><i>Etikk, religion og filosofi.</i></p>
	MARS
<p>Vinter</p> <p>PÅSKEFORBEREDELSE</p> 	<p>Mål: Barna er kjent med kristne høytider og tradisjoner knyttet til disse</p> <p>Metode: Ut fra barnas alder skal vi samtale om påsken, lytte til ulike påskefortellinger og lage påskepynt.</p> <p>Fagområder:</p> <p><i>Etikk, religion og filosofi. Nærmiljø og samfunn. Natur, miljø og teknikk. Språk, tekst og kommunikasjon.</i></p>
<p>9.mars</p> <p>Barnehagedagen</p>	Årets tema: Klima og miljø. Mer info kommer
Vinterbarnfestival	En uke i mars med ulike vinteraktiviteter for hele barnehagen. Tidsrom velges etter vær/føre.
<p>26.mars</p> <p>Påskefrokost</p>	Vi inviterer til påskefrokost for barn og foreldre mellom 07:45-09:00.
	APRIL
<p>ÅRSTIDEN VÅR</p> 	<p>Mål: Barna har erfaring med årstiden og ser og kjenner på endringene i naturen med temperaturer, nedbør, vind og farger</p> <p>Metode: Vi ser etter vårtegn på turene våre i nærmiljøet - det spirer og nytt liv blir til.</p> <p>Vi fokuserer på bærekraftig utvikling, og samtaler om hvorfor forsøpling er skadelig for dyreliv både i vann og på land.</p> <p>Fagområder:</p> <p><i>Etikk, religion og filosofi. Nærmiljø og samfunn.</i></p> <p><i>Natur, miljø og teknologi.</i></p>
Foreldremøte	Felles foreldremøte i månedsskiftet april/mai
	MAI

<p>VÅR</p>	<p>Mål: Barna kjenner til årets gang og hva som skjer i naturen om våren. Får kunnskap om dyr og planteliv.</p> <p>Metode: Vi er mye ute og bruker nærmiljøet aktivt, både på planlagte og spontane turer.</p> <p>Fagområder:</p> <p><i>Kunst, kultur og kreativitet. Natur, miljø og teknologi.</i></p> <p><i>Nærmiljø og samfunn. Kropp, bevegelse, mat og helse.</i></p>
<p>17.mai</p> 	<p>Mål: Barna kjenner til hvorfor vi ferier 17.mai</p> <p>Metode: Samtale/samlinger med tema grunnlovsdagen 17. mai. Flaggets historie. Tegne, male og fargelegge flagg. Øve på sanger som synses på 17. mai.</p> <p>Fagområder:</p> <p><i>Etikk, religion og filosofi. Nærmiljø og samfunn.</i></p> <p><i>Kunst, kultur og kreativitet.</i></p>
<p>JUNI</p>	
<p>SOMMER</p> 	<p>Mål: Barna får kjennskap til- og positive erfaringer med uteliv om sommeren. Vi snakker om blomster, dyr og småkryp, og ser nærmere på det som kravler og kryper i naturen.</p> <p>Metode: Vi går på turer i nærområdet, og får allsidige erfaringer med friluftsliv. Har miniprojekter om dyr- og planteliv som bygger på barnas interesse.</p> <p>Fagområder: <i>Kropp, bevegelse, mat og helse, Natur, miljø og teknologi.</i></p>
<p>JULI</p>	
<p>Etter hvert som ferietiden starter og det blir færre barn og ansatte i barnehagen slås avdelingene sammen. Om sommeren er vi opptatt av å «gripe dagen», men legger likevel til rette for gode og meningsfulle aktiviteter. Vi håper selvsagt på godt vær hvor vi kan være mye ute med sommerklær på, og vi vil gå på turer i nærområdet, undre oss over ting vi finner i naturen og ha det fint sammen.</p> <p>GOD SOMMER!</p>	